Ondokuz Mayıs Üniversitesi

Bilgisayar Mühendisliği

Aleyna KAHRAMAN 20060355

Deney Föyü-3

Hami SATILMIŞ

ÖZET

Bu rapor, bir veritabanı oluşturma ve veri sorgulama sürecini kapsamaktadır. İlk olarak, veritabanı yönetim sistemi üzerinde SQL kodları kullanılarak bir dizi tablo oluşturulmuştur. Oluşturulan tablolar arasında ilişkiler kurulmuş ve veri bütünlüğünü sağlamak amacıyla FOREIGN KEY kısıtlamaları tanımlanmıştır.

Daha sonra, oluşturulan tablolara örnek veriler eklenmiş ve tablolar arasındaki ilişkiler doğrulanmıştır. Eklenen veriler, çalışanların ad, soyad, maaş, birim ve unvan bilgilerini içermektedir.

Son olarak, istenen analizler için SQL sorguları kullanılarak veri sorgulanmıştır. Bu analizler arasında en yüksek maaşı alan çalışanların belirlenmesi, belirli bir maaş aralığındaki çalışanların listelenmesi ve belirli unvanlara sahip çalışanların bilgilerinin görüntülenmesi bulunmaktadır.

İÇİNDEKİLER

Ι	GİR	İŞ				
1	Ama	ıç	2			
II	MA	TERYAL				
2 Uygulamalar						
	2.1	Microsoft SQL Server 2017	4			
	2.2	SQL Server Management Studio (SSMS)	4			
3	İSTI	ENİLENLER	6			
	3.1	Soru-1	6			
		3.1.1 Cevap-1	6			
	3.2	Soru-2	8			
		3.2.1 Cevap-2	8			
	3.3	Soru-3	10			
		3.3.1 Cevap-3	10			
	3.4	Soru-4	11			
		3.4.1 Cevap-4	11			
	3.5	Soru-5	12			
		3.5.1 Cevap-5	12			
	3.6	Soru-6	13			
		3.6.1 Ceven-6	13			

	3.7	Soru-7				 •		•	 •	•		•	 •	 •	•	 	•	14
		3.7.1	Cevap-	-7 .	 											 		14
	3.8	Soru-8			 			 •					 •			 		15
		3.8.1	Cevap-	-8 .	 											 		15
	3.9	Soru-9			 											 		16
		3.9.1	Cevap-	9.	 											 		16
	3.10	Soru-10	0		 											 		17
		3.10.1	Cevap-	-10	 											 		17
III	SON	UÇ																
4	Sonu	ç																20
	KAY	NAKÇA	4															21

ŞEKİLLER LİSTESİ

1	Veritabanı UML	7
2	Tablolar	7
3	Birim Ekleme	8
4	Çalışan Ekleme	9
5	Unvan Ekleme	9
6	İkramiye Ekleme	9
7	Cevap-3	10
8	Cevap-4	11
9	Cevap-5	12
10	Cevap-6	13
11	Cevap-7	14
12	Cevap-8	16
13	Cevap-9	17
14	Cevap-10	18

BÖLÜM: İ

GİRİŞ

AMAÇ

Bu föy, veritabanı yönetimi ve SQL sorgulama konularında öğrencilerin temel becerilerini geliştirmeyi hedeflemektedir. Bu süreçte, öğrencilerin veritabanı oluşturma, ilişkiler kurma, veri ekleyip sorgulama, veri analizi yapma ve veri odaklı karar alma gibi temel konularda pratik yapmaları amaçlanmaktadır. Föyün amacı, öğrencilerin bu süreçte edindikleri bilgi ve becerilerle veri tabanı yönetimi alanında kendilerini geliştirmelerini sağlamaktır.

BÖLÜM: İİ

MATERYAL

UYGULAMALAR

Microsoft SQL Server 2017 Kurulumu ve SQL Server Management Studio Yüklemesi yapılmıştır.

2.1 Microsoft SQL Server 2017

Microsoft SQL Server 2017, işletmelerin veri yönetimi, analizi, raporlama ve iş zekası gibi çeşitli gereksinimlerini karşılayan bir ilişkisel veritabanı yönetim sistemidir. Büyük miktarlarda veri depolama, veri güvenliği sağlama, veri analizi yapma, iş zekası çözümleri oluşturma ve uygulama geliştirme için kullanılır. Ayrıca bulut tabanlı platformlarla entegrasyon sağlayarak ölçeklenebilirlik ve esneklik sunar..

2.2 SQL Server Management Studio (SSMS)

SQL Server Management Studio (SSMS), Microsoft SQL Server'ı yönetmek, veritabanı nesnelerini yönetmek, sorguları çalıştırmak, veri işlemek ve performansı izlemek için kullanılan

entegre bir geliştirme ortamıdır. Veritabanı yöneticileri ve geliştiriciler için temel bir araç olan SSMS, SQL Server'a erişimi kolaylaştırır ve yönetimi daha verimli hale getirir.

İSTENİLENLER

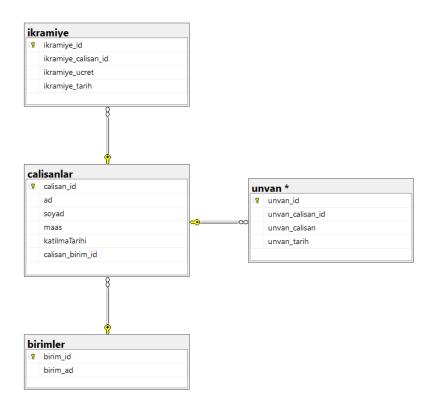
Kodların bulunduğu github linki: [1]

3.1 *Soru-1*

Verilen diyagramın veritabanını SQL Server ortamında oluşturunuz. Veritabanını oluştururken tablolar arasındaki ilişkilere dikkat ediniz, özniteliklerin veri tiplerini doğru tanımlayınız, tablolarda bulunan Primary Key (birim_id ve calisan_id) ve Foreign Key (calisan_birim_id, unvan_calisan_id ve ikramiye_calisan_id) özniteliklerinin tablolar arasındaki ilişkileri belirtiniz.

3.1.1 *Cevap-1*

Verilen kodlarla oluşturulan tablolar, şekil[2]'de gösterilen diyagramda bulunmaktadır. Elde edilen UML diyagramı, şekil[1]'de gösterilmiştir. Bu süreçte, birimler, çalışanlar, ikramiyeler ve unvanlar gibi tablolar tanımlanmış ve bu tablolar arasında uygun ilişkiler kurulmuştur.

Şekil 1: Veritabanı UML

Şekil 2: Tablolar

3.2 *Soru-2*

Veritabanına veri eklemek

3.2.1 *Cevap-2*

Eklenmesi istenen veriler şekil[3,5,4, 6]'de gösterildiği şekilde eklenmiştir.

```
▼ 🌹 | föy3 🔻 | ▶ Execute 🔳 🗸 🛱 🗐 🗟 🛱 🛣
 SQLQuery3.sql - DE...RESS.föy3 (sa (54))* DESKTOP-VMO3C7M\...y3 - dbo.Table
      -- Yazılım birimi ekleme
    □INSERT INTO birimler (birim_id, birim_ad)
     VALUES (1, 'Yazılım');
     -- Donanım birimi ekleme
    □INSERT INTO birimler (birim_id, birim_ad)
     VALUES (2, 'Donanim');
     -- Güvenlik birimi ekleme
    □INSERT INTO birimler (birim_id, birim_ad)
     VALUES (3, 'Güvenlik');

    Messages

    (1 row affected)
    (1 row affected)
    (1 row affected)
    Completion time: 2024-03-31T02:33:51.2526622+03:00
```

Şekil 3: Birim Ekleme

Şekil 4: Çalışan Ekleme

```
SQLQuery4.sql - DE...RESS.föy3 (sa (65))* * X SQLQuery3.sql - DE...RESS.föy3 (sa (54))*

-- 8 unvan ekleyelim

INSERT INTO unvan (unvan calisan id, unvan calisan, unvan tarih) VALUES

(1, 'Yönetici', '2016-06-11'),
(8, 'Personel', '2016-06-11'),
(5, 'Müdür', '2016-06-11'),
(4, 'Yönetici Yardımcısı', '2016-06-11'),
(7, 'Personel', '2016-06-11'),
(6, 'Takım Lideri', '2016-06-11');

(3, 'Takım Lideri', '2016-06-11');

100 % 

B Messages

(8 rows affected)

Completion time: 2024-03-31T03:01:23.4617106+03:00
```

Şekil 5: Unvan Ekleme

```
SQLQuery4.sql - DE...RESS.föy3 (sa (65))* → X SQLQuery3.sql - DE...RESS.föy3 (sa (54))*

-- 5 ikramiye verisi ekleme

INSERT INTO ikramiye (ikramiye calisan id, ikramiye ucret, ikramiye tarih) VALUES

(1, 5000, '2016-02-20'),
 (2, 3000, '2016-06-11'),
 (3, 4000, '2016-02-20'),
 (1, 4500, '2016-02-20'),
 (2, 3500, '2016-06-11');

100 % ▼

Messages

(5 rows affected)

Completion time: 2024-03-31T02:57:16.5113052+03:00
```

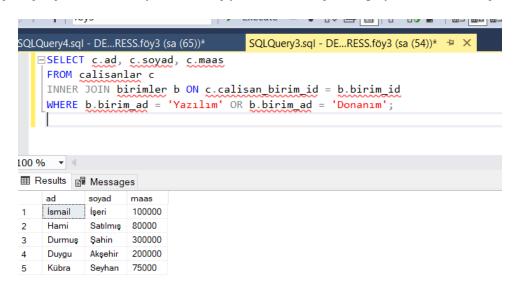
Şekil 6: İkramiye Ekleme

3.3 *Soru-3*

"Yazılım" veya "Donanım" birimlerinde çalışanların ad, soyad ve maaş bilgilerini listeleyen SQL sorgusu

3.3.1 *Cevap-3*

Bu SQL sorgusu şekil[7]'te, "calisanlar" tablosundan çalışanların adını (ad), soyadını (soyad) ve maaşını (maas) seçer. İç birleştirme (INNER JOIN) kullanarak, "calisanlar" tablosundaki "calisan_birim_id" sütununu "birimler" tablosundaki "birim_id" sütunuyla eşler. Bu eşleşme, "birim_ad" sütununda 'Yazılım' veya 'Donanım' olan birimlerle sınırlanmıştır. Sonuçlar, çalışanların adı, soyadı ve maaşıyla birlikte, bu şartı sağlayan birimlerle ilişkilendirilir.

Şekil 7: Cevap-3

3.4 *Soru-4*

Maaşı en yüksek olan çalışanların ad, soyad ve maaş bilgilerini listeleyen SQL sorgusu

3.4.1 *Cevap-4*

Bu SQL sorgusu şekil[8]'te, "calisanlar" tablosundan çalışanların adını (ad), soyadını (soyad) ve maaşını (maas) seçer. Ancak, WHERE koşulu içinde bir alt sorgu kullanılmıştır.

Alt sorgu şunu yapar: "calisanlar" tablosundaki en yüksek maaşı bulur. Yani, MAX() fonksiyonu kullanılarak tüm maaşlar arasından en yüksek olanı belirler.

Ana sorgu, bu en yüksek maaşa eşit olan çalışanları seçer. Yani, "calisanlar" tablosundaki maaşı en yüksek olan çalışanların adını, soyadını ve maaşını döndürür.

```
SQLQuery4.sql - DE...RESS.föy3 (sa (65))*

SQLQuery3.sql - DE...RESS.föy3 (sa FROM calisanlar WHERE maas = (SELECT MAX(maas) FROM calisanlar);

100 %

Results

Messages

ad soyad maas
1 Kağan Yazar 500000
2 Meryem Soysaldı 500000
```

Şekil 8: Cevap-4

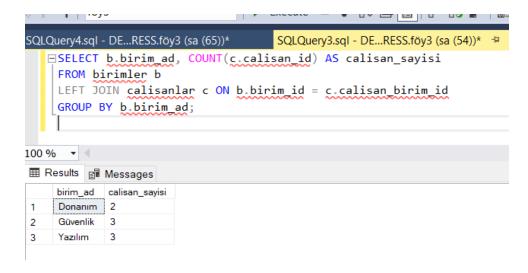
3.5 *Soru-5*

Birimlerin her birinde kaç adet çalışan olduğunu ve birimlerin isimlerini listeleyen sorgu

3.5.1 *Cevap-5*

Bu SQL sorgusu şekil[9]'te, "birimler" tablosundan birim adını (birim_ad) ve "calisanlar" tablosundan çalışanların sayısını hesaplar. LEFT JOIN kullanarak, "birimler" tablosundaki birimlerle "calisanlar" tablosundaki çalışanları birleştirir. Burada, LEFT JOIN kullanıldığı için, birimler tablosunda eşleşme olmasa bile (yani, çalışan olmayan birimler de dahil) tüm birimleri döndürür.

GROUP BY kullanarak, birim adlarına göre gruplandırır. Her bir grup için, birim adı ve o birime bağlı çalışanların sayısı (calisan_sayisi) hesaplanır ve döndürülür. Bu sayede her bir birim için çalışan sayısı bulunmuş olur.

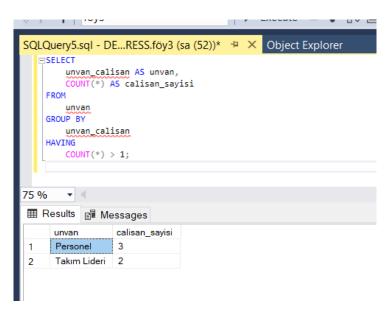
Şekil 9: Cevap-5

3.6 *Soru-6*

Birden fazla çalışana ait olan unvanların isimlerini ve o unvan altında çalışanların sayısını listeleyen sorgu

3.6.1 *Cevap-6*

Bu SQL sorgusu şekil[10]'da, "unvan" tablosundan çalışan unvanlarını (unvan_calisan) ve her unvan için kaç çalışanın olduğunu sayar. GROUP BY ifadesi unvanlara göre gruplandırma yapar. Her bir grup, bir unvana sahip çalışanları içerir. HAVING ifadesi ise GROUP BY'dan sonra gelen bir koşul ifadesidir. Bu koşul, gruplanmış sonuçlar üzerinde bir filtreleme işlemi yapar. Burada, COUNT(*) > 1 ifadesi kullanılmıştır, yani her unvan için en az bir çalışanın olması gerektiği anlamına gelir. Bu şekilde, yalnızca birden fazla çalışana sahip unvanlar alınır. Sonuç olarak, sorgu, en az bir çalışana sahip olan unvanları ve bu unvanlara sahip çalışan sayısını döndürür.

Şekil 10: Cevap-6

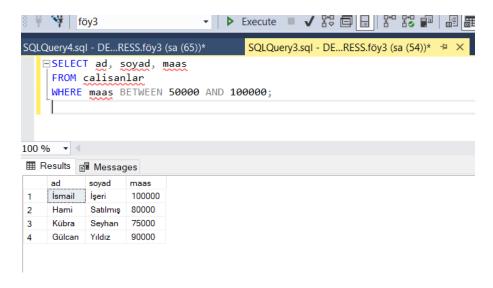
3.7 *Soru-7*

Maaşları "50000" ve "100000" arasında değişen çalışanların ad, soyad ve maaş bilgilerini listeleyen sorgu

3.7.1 *Cevap-7*

Bu SQL sorgusu şekil[11]'de, "calisanlar" tablosundan çalışanların adını (ad), soyadını (soyad) ve maaşını (maas) seçer. WHERE koşulu, çalışan maaşlarının 50000 ile 100000 arasında (dahil) olmasını gerektirir.

Bu koşul, çalışanların maaşlarını filtrelemek için kullanılır. Yani, 50000 ile 100000 arasında maaş alan tüm çalışanları döndürür.

Şekil 11: Cevap-7

3.8 *Soru-8*

İkramiye hakkına sahip çalışanlara ait ad, soyad, birim, unvan ve ikramiye ücreti bilgilerini listeleyen sorgu

3.8.1 *Cevap-8*

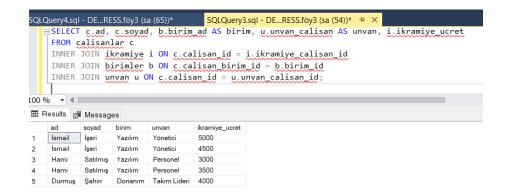
Bu SQL sorgusu şekil[12]'de, "calisanlar" tablosundan çalışanların adını (ad) ve soyadını (soyad), ayrıca bu çalışanların birimini (birim), unvanını (unvan) ve ikramiye ücretini (ikramiye_ucret) seçer.

İlk INNER JOIN ifadesi, "calisanlar" tablosunu "ikramiye" tablosuyla birleştirir. İki tablo arasında "calisan_id" sütununu eşleştirir ve çalışanların ikramiye bilgilerini alır.

İkinci INNER JOIN ifadesi, "calisanlar" tablosunu "birimler" tablosuyla birleştirir. Bu birleştirme işlemi "calisan_birim_id" ve "birim_id" sütunlarını eşleştirerek çalışanların birim bilgilerini alır.

Üçüncü INNER JOIN ifadesi, "calisanlar" tablosunu "unvan" tablosuyla birleştirir. Bu birleştirme işlemi "calisan_id" ve "unvan_calisan_id" sütunlarını eşleştirerek çalışanların unvan bilgilerini alır.

Sonuç olarak, sorgu, çalışanların adını, soyadını, birimini, unvanını ve ikramiye ücretini döndürür. Bu bilgiler, ilgili tablolardan alınarak birleştirilir ve istenen veriler elde edilir.

Şekil 12: Cevap-8

3.9 *Soru-9*

Ünvanı "Yönetici" ve "Müdür" olan çalışanların ad, soyad ve ünvanlarını listeleyen sorgu

3.9.1 *Cevap-9*

Bu SQL sorgusu şekil[13]'da, "calisanlar" tablosundan çalışanların adını (ad) ve soyadını (soyad), ayrıca bu çalışanların unvanını (unvan_calisan) seçer.

INNER JOIN ifadesi, "calisanlar" tablosunu "unvan" tablosuyla birleştirir. Bu birleştirme işlemi, "calisan_id" sütununu "unvan_calisan_id" sütunuyla eşleştirerek çalışanların unvan bilgilerini alır.

WHERE koşulu, çalışanların unvanının 'Yönetici' veya 'Müdür' olduğu durumları filtreler. Sonuç olarak, sorgu, 'Yönetici' veya 'Müdür' unvanına sahip olan çalışanların adını, soyadını ve unvanını döndürür.

```
SQLQuery4.sql - DE...RESS.föy3 (sa (65))*

SQLQuery3.sql - DE...RESS.föy3 (sa (54))* + X

SELECT c.ad, c.soyad, u.unvan calisan AS unvan
FROM calisanlar c
INNER JOIN unvan u ON c.calisan id = u.unvan calisan id
WHERE u.unvan calisan IN ('Yönetici', 'Müdür');

100 %

Results Messages

ad soyad unvan
1 Ismail Işeri Yönetici
2 Meryem Soysaldı Müdür
```

Şekil 13: Cevap-9

3.10 Soru-10

Her bir birimde en yüksek maaş alan çalışanların ad, soyad ve maaş bilgilerini listeleyen sorgu

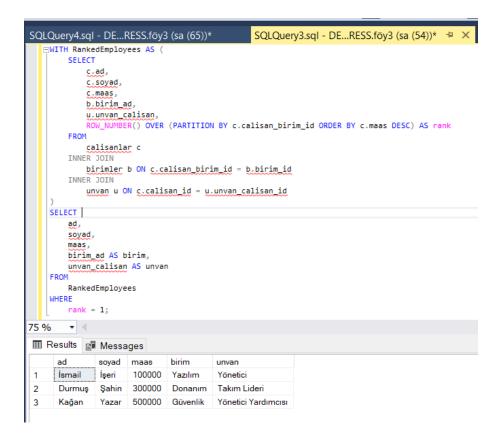
3.10.1 *Cevap-10*

Bu SQL sorgusu şekil[14]'da, çalışanları maaşlarına göre birim bazında sıralar ve her bir birimde en yüksek maaşa sahip olan çalışanları belirler.

İlk olarak, RankedEmployees adlı bir tablo ifadesi (CTE - Common Table Expression) kullanılır. Bu tablo ifadesi, "calisanlar" tablosundan çalışanların adını, soyadını, maaşını, birim adını ve unvanını seçer. Ayrıca, ROW_NUMBER() fonksiyonu kullanılarak her bir birim içinde maaşa göre sıralama yapılır. PARTITION BY ifadesi ile birimlere göre bölümlendirme yapılır ve ORDER BY ile maaşa göre sıralama yapılır.

Daha sonra, ana sorguda, RankedEmployees tablosundan, her bir birimde en yüksek maaşa sahip olan çalışanlar seçilir. WHERE koşulu ile sadece her birimdeki en yüksek maaşa sahip olan çalışanların sırası belirtilir (rank = 1).

Sonuç olarak, sorgu, her bir birimde en yüksek maaşa sahip olan çalışanların adını, soyadını, maaşını, birim adını ve unvanını döndürür.

Şekil 14: Cevap-10

BÖLÜM: İİİ

SONUÇ

SONUÇ

Bu süreçte, öncelikle bir veritabanı oluşturuldu ve bu veritabanı içerisinde "calisanlar", "birimler", "ikramiye" ve "unvan" gibi tablolar tanımlandı. Tablolar arasında doğru ilişkiler kurularak veri bütünlüğü sağlandı. Daha sonra, her bir tabloya örnek veriler eklendi. Çalışanların ad, soyad, maaş gibi temel bilgileri veri tabanına girildi ve aynı zamanda birimleri, unvanları ve ikramiyeleriyle ilişkilendirildi.

Veri tabanı oluşturma işleminden sonra, çeşitli SQL sorguları kullanılarak veri sorgulamaları yapıldı. Bu sorgular aracılığıyla, en yüksek maaş alan çalışanların belirlenmesi, belirli bir maaş aralığındaki çalışanların listelenmesi, ikramiye hakkına sahip çalışanların bilgilerinin görüntülenmesi gibi çeşitli analizler gerçekleştirildi. Bu analizler, işletmenin personel politikalarını ve performansını anlamak için önemli bir rol oynadı.

Sonuç olarak, veri tabanı yönetimi ve SQL sorgulama konularında temel becerilerin geliştirilmesi ve bu becerilerin gerçek dünya senaryolarında nasıl uygulanacağının anlaşılması hedeflendi. Bu süreç, öğrencilerin veri tabanı yönetimi alanında pratik deneyim kazanmalarını ve veriye dayalı karar alma süreçlerine katkıda bulunabilecekleri bir temel oluşturmayı amaçlamıştır.

KAYNAKÇA

[1] Github: https://github.com/aleykhrmn/veritabani_lab/tree/main/F%C3%B6y-3.